

Interview

‘Hart democratisch systeem lamgelegd’

OPINIE

Vervolg van pagina 1

ARJEN VAN RIJN

Bent u verrast dat de gouverneur een aanwijzing heeft aangekondigd als de Staten de impasse niet op korte termijn zelf oplossen?

„Helemaal niet. Het is de laatste trede op de escalatieladder die ik afgelopen maandag in deze krant al heb geschetst (Geloofsbrieven mogen geen voorwerp van antidemocratische spelletjes zijn, schreef Van Rijn in een opiniebijdrage aan het Antilliaans Dagblad, red.). Het is goed dat de gouverneur er geen enkel misverstand over laat bestaan dat die stap ook daadwerkelijk zal worden genomen als de Staten de huidige impasse niet zelf weet op te lossen. Die stap zal onvermijdelijk zijn als de oppositiepartijen blijven weigeren om naar de Statenvergadering te komen. Het onderzoek naar de geloofsbrieven, dat moet gewoon gebeuren, linksom of rechtsom. De vacante Statenzetel kan en mag niet onbezet blijven. Dat zou kiezersbedrog zijn. In 2017 is deze zetel aan de PAR toegevalen. De verdeling van 2017 blijft bij tussentijdse vertrekken van Statenleden onverkort gelden. Shaheen Elhage is de op-

Hoofdzak is dat de huidige vacante zetel in de Staten zo snel mogelijk wordt vervuld.

FOTO DUSHI

volgende kandidaat op de PAR-lijst. Het Hoofdstembureau heeft dat vastgesteld. De collega-Statenleden gaan daar helemaal niet over, ze mogen alleen een beperkte technische toets doen. Ze hebben geen andere keuze dan Elhage toe te laten wanneer hij aan de technische eisen voldoet. Als de oppositie bij haar weigering blijft, is niemand anders dan de oppositie er verantwoordelijk voor als er via een algemene maatregel van rijksbestuur een aanwijzing aan de Staten wordt gegeven om hun werk te doen. Ik ben ervan overtuigd dat de koninkrijksregering er niet op zit te wachten, maar wat moet dat moet. Het gaat om het functioneren van de democratie.”

Kunt u zich voorstellen dat MFK-fractieleider Gilmar Pisas geschokt was door de aankondiging, zoals hij dinsdag zei na zijn bezoek aan de gouverneur?
„Eerlijk gezegd niet. Ik denk dat dit vooral een politieke uitspraak voor de bühne was. Ik mag verwachten dat de heer Pisas als leider van de grootste oppositiepartij, en als oud-pre-

mier, wel weet hoe het systeem werkt, ook juridisch. Als premier heeft hij in maart 2017 bovendien de eerste algemene maatregel van rijksbestuur uitgelokt die ooit op basis van artikel 51 Statuut is genomen. Hij weet dus heel goed hoe het kan gaan als fundamentele regels niet worden nageleefd. Als vrijdag weer géén quorum wordt bereikt zal het de tweede keer ooit worden dat artikel 51 Statuut wordt geactiveerd, en weer zal hij mede aan de wieg daarvan hebben gestaan.”

Het Statenlid Amparo dos Santos van KdNT zegt, dat in plaats van een aanwijzing er nieuwe verkiezingen moeten komen omdat het kabinet-Rhuggenaath zijn meerderheid in het parlement verloren heeft. Onafhankelijk Statenlid Rennox Calmes oppert hetzelfde en voert als reden aan de onduidelijke situatie die door de discussie over de geloofsbrieven is ontstaan.

„De situatie is helemaal niet onduidelijk, ze is glashelder, in ieder geval staatsrechtelijk gezien. Duidelijk is dat het de democratische en constitutione-

le plicht van alle Statenleden is om aan het onderzoek van de geloofsbrieven van de heer Elhage mee te werken. Er is geen alternatief. Duidelijk is ook dat het kabinet-Rhuggenaath nog net zozeer over een parlementaire meerderheid beschikt als voordat mevrouw Alcalá-Wallé ontslag nam. Dat op dit moment één PAR-zetel vacant is, maakt geen enkel verschil. Die zetel zal weer met een PAR-vertegenwoordiger worden opgevuld. Dat hebben de kiezers in 2017 besloten en ik zeg het nog een keer: dat geldt nog steeds en onverkort. De kiezers hebben gesproken. De zittende leden van de Staten kunnen dit tussentijds niet dunnetjes overdoen, ze gaan niet over de zetelverdeling of wie een vacante zetel moet gaan bemensen. Dat wordt gewoon de volgende kandidaat van de PAR-lijst van 2017. En er is vervolgens geen enkele reden om te veronderstellen dat Elhage of wie dan ook die PAR-zetel gaat innemen het zittende kabinet niet zal steunen.”

Hoe zou het op Nederland overkomen als in de huidige situatie, waar Curaçao zwaar te lijden heeft onder de gevolgen van de coronacrisis en er intensief wordt onderhandeld over noodzakelijke liquiditeitssteun, herstelprogramma's, de hervormingsentiteit en wat dies meer zij, het kabinet zou opstappen en er vervroegde verkiezingen worden uitgeschreven?
„Dat is geen staatsrechtelijke, maar een politieke vraag. Maar eerlijk gezegd, ik denk dat Nederland hier niet blij van zou worden. Men zou erin berusten, het moet wel, maar net als ik zou iedereen waarschijnlijk denken: Curaçao, waar ben je in vredesnaam mee bezig?”

Wat vindt u van de stelling van het MP-Statenlid Moses, en nu ook van MFK, dat de geloofsbrieven van Elhage niet kunnen worden behandeld omdat de beëdigingstermijn van vier weken voor het nieuw toegelaten Statenlid Alcalá-Wallé nog loopt?
„Het systeem zit zo in elkaar dat een nieuw toegelaten Sta-

tenlid binnen vier weken bij de gouverneur langs moet om zich te laten beëdigen. Doet hij of zij dat niet, dan vervalt het Statenlidmaatschap. De Staten hebben de geloofsbrieven van mevrouw Alcalá-Wallé op 17 juli goedgekeurd en vervolgens is een afspraak gemaakt voor de beëdiging op 23 juli. Een lid van de Staten, tot wiens toelating is besloten, kan echter te allen tijde zijn ontslag nemen. Dat heeft mevrouw Alcalá op 21 juli gedaan, nog voor de beëdiging, met kopie naar de media en de gouverneur. Daarmee verviel niet alleen de grondslag voor de beëdiging, maar was ook direct de weg vrij voor de opvolging. Het Kiesreglement eist nergens dat in zo'n geval eerst de volle vier weken vanaf het moment van toelating moeten worden afgewacht voordat de geloofsbrieven van de opvolgende kandidaat in behandeling mogen worden genomen. Die termijn is niet meer aan de orde als je in de tussentijd ontslag hebt genomen. Sinds haar ontslagbrief van 21 juli was Alcalá geen Statenlid meer. Ik zie dus geen enkel beletsel om de geloofsbrieven van Elhage nu te onderzoeken, zoals ook op 24 juli al had moeten gebeuren.”

Wat gaat er, verwacht u, vrijdag en daarna gebeuren?

„Ik hoop dat de oppositiepartijen alsnog tot inzicht komen. Waarom escaleren als er maar één route is? Dat zou een hoop ellende schelen. Zo niet, dan is een algemene maatregel van rijksbestuur met een aanwijzing aan de Staten onvermijdelijk. Misschien wordt zelfs wel bepaald dat iemand anders dan de Staten de geloofsbrieven van Elhage moet onderzoeken en over de toelating moet beslissen, zodat absoluut zeker is dat het gebeurt. Het kan allemaal, want een algemene maatregel van rijksbestuur staat boven de nationale wet van Curaçao en kan daarom elke nationale regel opzijzetten. Hoofdzak is dat de huidige vacante zetel in de Staten zo snel mogelijk wordt vervuld. Dat kan natuurlijk ook altijd nog via een kort geding worden geprobeerd. Daarmee voorkom je wellicht ingrijpen door de koninkrijksregering en laat je zien dat je het uiteindelijk toch intern afkan. In staatsrechtelijke termen: het lukt je als land toch nog om de ontoelaatbare toestand zelf te redresseren. Maar ik kan ook begrijpen dat de gouverneur daar niet op wil wachten. Je weet immers nooit 100 procent zeker wat een rechter gaat beslissen. En de urgentie is enorm. De Staten kan op dit moment niet vergaderen. Daarmee is het hart van het democratische systeem lamgelegd. Het is te gek voor woorden.”

Arjen van Rijn

Advertentie

Kumpra bo brièchi, pasó e SIGUIENTE SORTEO ta na kaminda!

500.000

FECHA DI SORTEO
6 DI OUGUSTUS 2020
"At'abo sa!"

PREMIO EKSTRA
5x bòn di supermerkado pa 1 aña largu

Préis pa Brièchi
Hinté ANG 80,- | Pida ANG 8,-

LANDSLOTTERIJ
AT'ABO SA!

© importante ta na ANG